

Το Ιράν ενεπλάκη το 2013, στέλνοντας στη Συρία μονάδες των ειδικών δυνάμεων (Δύναμη Κουντς) των Φρουρών της Επανάστασης, οι οποίες τότε είχαν διοικητή τον Κασίμ Σουλεϊμάνι, εμπνευστή της δημιουργίας ενός δικτύου πληρεξουσίων, με στόχο την άσκηση επιρροής και «πολιορκίας» του Ισραήλ.

Με την εισβολή της Χαμάς στο νότιο Ισραήλ στις 7 Οκτωβρίου 2023 και την επιχείρηση του ισραηλινού στρατού στη Γάζα, αυτό το δίκτυο πληρεξουσίων του Ιράν ανέλαβε δράση, με κάθε είδους επιθέσεις κατά του Ισραήλ. Πρωταγωνιστής των επιθέσεων αυτών η Χεζμπολάχ του Λιβάνου, η οποία όμως σε έναν βαθμό καθοδηγείται και τροφοδοτείται με όπλα και πυρομαχικά και από τις ειδικές δυνάμεις

διορίσουν με άρθρα τους στη Realnews διεθνολόγοι και πολιτικοί αναλυτές, ενώ τις οικονομικές επιπτώσεις μιας ανεξέλεγκτης κρίσης επιχειρούν να εξετάσουν επιφανείς καθηγητές των οικονομικών. Ο Αλέξανδρος Δεσποτόπουλος, ο Θανάσης Δρούγος και ο Σάββας Καλεντερίδης αναλύουν την αβεβαιότητα που έχει προκύψει, τους κινδύνους επέκτασης του πολεμικού κλίματος σε όλη την περιοχή, καθώς και τη λεπτή θέση της Ελλάδας και τις συνέπειες που θα υπάρξουν λόγω της γεωστρατηγικής της θέσης. Ο Παναγιώτης Πετράκης, ο Ιωάννης Χαλικιάς και ο Λευτέρης Θαλασσινός εξετάζουν τους κινδύνους που προκύπτουν για την ελληνική και την παγκόσμια οικονομία από μια πιθανόν ακόμα μεγαλύτερη κλιμάκωση της κρίσης, εστιάζοντας κυρίως στις συνέπειες μιας αύξησης της τιμής του πετρελαίου.

αποσταθεροποιητικές δυνάμεις της Κίνας, της Ρωσίας, του Ιράν και της Βόρειας Κορέας θα προσπαθήσουν να προωθήσουν τον αντιδυτικισμό και να προκαλέσουν εσωτερικές και άλλες κρίσεις.

Η Ελλάδα είναι κοντά και στα δύο καυτά μέτωπα, και τα τρέχοντα πολεμικά γεγονότα έχουν επιπτώσεις οικονομικές, ενεργειακές, στρατιωτικές και όχι μόνο. Μετά από χρόνια, η ισραηλινό-ιρανική αντιπαράθεση διολίσθησε από τις επιθέσεις με κυβερνοϊούς (stuxnet), δολοφονίες Ιρανών πυρηνικών επιστημόνων από μυστικές υπηρεσίες του Ισραήλ, πολέμους διά αντιπροσώπων κ.ά. Η ευρύτερη περιοχή απαιτεί εμβάθυνση από σοβαρούς μελετητές και γνώστες των επιμέρους αντικειμένων, ενίσχυση των όποιων προσπαθειών αποκλιμάκωσης (αν και είναι πολύ δύσκολο, γιατί η αντιπαράθεση Τελ Αβίβ - Τεχεράνης έχει ήδη ξεφύγει). Η χώρα μας σταθερά παραμένει στο ΝΑΤΟ και στην Ε.Ε., έχει ιστορικά κάποιες εμπειρίες από την περιοχή (πολέμους, αποστολή ναυτικών μονάδων, βελτίωση στρατιωτικών επαφών, αντιμετώπιση πειρατείας κ.ά.), αλλά η κατά γεωμετρική πρόοδο ενδυνάμωση των κρίσεων και απειλών έχει ήδη αλλάξει πολλά. Επίσης, δεν αποκλείεται μια εκ νέου ενίσχυση και δράση τρομοκρατικών και άλλων βίαιων δικτύων και εκ μέρους μας, λόγω γεωγραφικής εγγύτητας, πρέπει να δώσου-

με αυξημένη σημασία με ποιοτικά και ποσοτικά μέσα κ.λπ.

με αυξημένη σημασία με ποιοτικά και ποσοτικά μέσα κ.λπ.

με αυξημένη σημασία με ποιοτικά και ποσοτικά μέσα κ.λπ.

με αυξημένη σημασία με ποιοτικά και ποσοτικά μέσα κ.λπ.

με αυξημένη σημασία με ποιοτικά και ποσοτικά μέσα κ.λπ.

με αυξημένη σημασία με ποιοτικά και ποσοτικά μέσα κ.λπ.

με αυξημένη σημασία με ποιοτικά και ποσοτικά μέσα κ.λπ.

με αυξημένη σημασία με ποιοτικά και ποσοτικά μέσα κ.λπ.

με αυξημένη σημασία με ποιοτικά και ποσοτικά μέσα κ.λπ.

με αυξημένη σημασία με ποιοτικά και ποσοτικά μέσα κ.λπ.

με αυξημένη σημασία με ποιοτικά και ποσοτικά μέσα κ.λπ.

με αυξημένη σημασία με ποιοτικά και ποσοτικά μέσα κ.λπ.

με αυξημένη σημασία με ποιοτικά και ποσοτικά μέσα κ.λπ.

με αυξημένη σημασία με ποιοτικά και ποσοτικά μέσα κ.λπ.

Είμαστε σε ένα επίπεδο οριοθετημένου κινδύνου

ΕΙΝΑΙ ΕΜΦΑΝΕΣ ότι έχουμε περάσει σε ένα αναβαθμισμένο επίπεδο αβεβαιότητας και κινδύνου. Θα έλεγα πως, εάν πριν ήμασταν στο κίτρινο, τώρα είμαστε στο πορτοκαλί, αλλά όχι στο κόκκινο. Είμαστε σε ένα επίπεδο οριοθετημένου κινδύνου. Παρ' όλα αυτά, θα υπάρχουν αρνητικές συνέπειες σε όλους τους τομείς, στις τιμές του πετρελαίου, στο εμπόριο και στις ισοτιμίες των νομισμάτων της περιοχής. Οι επιδράσεις από την επίθεση του Ιράν στο Ισραήλ έχουν αρνητικό πρόσημο, αλλά ακόμη δεν είναι καταστροφικού επιπέδου, καθώς και η απάντηση του Ισραήλ δεν ήταν εκτεταμένη δυναμική. Θα περιμένουμε να δούμε πώς θα εξελιχθεί το ζήτημα για να μπορέσουμε να καταλάβουμε πού κινούμεθα.

© Παναγιώτης Ε. Πετράκης
Ομότιμος καθηγητής στο Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

© Ιωάννης Χαλικιάς
Επίτιμος καθηγητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Αναμένουμε αύξηση της τιμής του πετρελαίου

ΕΑΝ ΚΛΙΜΑΚΩΘΕΙ περαιτέρω η ένταση ανάμεσα στο Ιράν και το Ισραήλ, παρά τη μικρής έντασης απάντηση του Ισραήλ, τότε θα υπάρξουν οικονομικές συνέπειες, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά το πετρέλαιο, καθώς το Ιράν παράγει σημαντικές ποσότητες πετρελαίου. Σε κάθε περίπτωση, όλα θα εξαρτηθούν από την ένταση και τη διάρκεια της σύρραξης ανάμεσα στο Ιράν και το Ισραήλ. Σε περίπτωση έντονης κλιμάκωσης της σύρραξης, αυτό που θα αναμένουμε είναι η αύξηση της τιμής του πετρελαίου στις διεθνείς αγορές, κατά συνέπεια και για τα νοικοκυριά. Εκτιμώ, ωστόσο, ότι αυτή η κρίση στη Μέση Ανατολή είναι διαχειρίσιμη.

Όλα θα εξαρτηθούν από τη στάση των Αμερικανών

ΕΚΤΙΜΩ ΟΤΙ, όπως εξελίσσεται η κατάσταση, το Ισραήλ δεν θα αφήσει αιμώρητο το Ιράν. Εξάλλου, υπήρξε μια απάντηση, μικρής ωστόσο δυναμικής. Την ίδια στιγμή, όμως, η Αμερική δεν θέλει, μέχρι στιγμής, να υπάρξει κλιμάκωση της σύρραξης. Όλα θα εξαρτηθούν και από τη στάση που θα κρατήσουν οι Αμερικανοί. Σε κάθε περίπτωση, εάν υπάρξουν περαιτέρω αντίποινα από το Ισραήλ, εκτιμώ ότι και το Ιράν θα απαντήσει. Συνεπώς, εάν η κρίση κρατήσει για αρκετούς μήνες, τα οικονομικά αποτελέσματα στην Ευρώπη θα είναι καταστροφικά. Αν έχουμε μόνο στρατιωτικές επεμβάσεις μικρής εμβέλειας και από το Ισραήλ και από το Ιράν, για λόγους εντυπωσιασμού, πιθανόν να μην υπάρξουν ιδιαίτερες οικονομικές επιπτώσεις.

© Λευτέρης Θαλασσινός
Καθηγητής Οικονομικών στο Πανεπιστήμιο Πειραιώς